

30.08.2017

Ärende/12

§ 308

Den av ledamoten Osku Pajamäki väckta motionen om bedömning huruvida resurserna för barn är tillräckliga

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Osku Pajamäki väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tero Niinen, specialplanerare, telefon: 310 25915

[tero.niinen\(a\)hel.fi](mailto:tero.niinen(a)hel.fi)

Katja Rimpilä, specialplanerare, telefon

[katja.rimpila\(a\)hel.fi](mailto:katja.rimpila(a)hel.fi)

Mari Rajantie, specialplanerare, telefon: 310 73043

[mari.rajantie\(a\)hel.fi](mailto:mari.rajantie(a)hel.fi)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige beslutade 23.9.2015 återremittera den av ledamoten Osku Pajamäki och 14 andra ledamöter väckta motionen om huruvida resurserna för barn är tillräckliga vid bedömningen för vidtagna åtgärder. Vid återremitteringen krävde fullmäktige en plan för hur barnens behov med tanke på barnens intresse ska beaktas i stadens nämnders och stadsstyrelsens förslag till budget så att Helsingfors blir landets barnvänligaste kommun och att stadens framgång kan säkras även på detta vis.

En bedömning av den demografiska utvecklingen och servicebehoven är centrala utgångspunkter i stadens budgetberedning. Tjänsternas omfattning och antalet platser i förhållande till befolkningsutvecklingen bedöms särskilt noggrant för tjänster riktade till barnfamiljer och skolbarn. Oavsett de senaste årens strama ekonomi har man i stadens budget anvisat ökade anslag särskilt till småbarnspedagogiken och utbildningen.

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Genom övergången till sektororganisationen har servicen för barn fokuserats allt klarare till en egen helhet och synergieffekter vid resursfördelningen, funktionerna och uppföljningen möjliggörs. Nämnderna och sektorerna kan anvisa sina anslag enligt de uppskattade servicebehoven för funktioner, serviceformer och lokalt.

Om social- och hälsovårds- och landskapsreformen eventuellt förverkligas kommer merparten av kommunernas utgifter att gå till barn och unga.

Under de kommande åren beaktas de eventuella resultaten från regeringens spetsprojekt Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE). Projektet pågår fram till utgången av 2018. Institutet för hälsa och välfärd koordinerar projektet. Barnbudgetering och barnkonsekvensanalys (LAVA) är en del av den helhetsmässiga kulturförändringen inom projektet LAPE. Syftet med det riksomfattande LAPE-projektet är att det då projektet slutförts ska finnas en kommunalt tillämplig modell för budgetanalys utgående från barn vilken har testats under projektets gång. Målsättningen är att man i landskapen ska utveckla och där i slutändan ta LAVA-modellen i användning.

Med hjälp av projektet stöds en kulturell förändring där olika organisationer (kommuner, landskap och ministerier) och sektorer vid beredningen ska identifiera vilken inverkan deras beslut har på barn. Målet är att skapa en modell och ta i bruk en barnkonsekvensanalys i beslutsfattandet, dvs. ett redskap för att reda ut barnens intresse som grund för beslutsfattandet. I barnkonsekvensanalys utreds och beaktas barnens egna synpunkter jämte de vuxnas. Syftet är att det vid konsekvensbedömningen av lagstiftningen och i förhandsbedömningen av effekterna av kommunala beslut ska finnas en modell för att bedöma konsekvenserna för barn. På så sätt kan man ta med barnkonsekvensanalysen som en ordinarie del av beredningen och beslutsprocessen.

Barnbudgetering innebär att en kommuns, ett landskaps eller statens budget granskas med hänsyn till barnens rättigheter. Barnbudgetering innebär inte att man gör en separat "barnbudget", utan det är fråga om att granska anslagen för barn som en helhet, utanför sektorernas gränser och de administrativa gränserna. Barnbudgetering är ett helt nytt projekt som man inte har mycket erfarenhet av.

I motionen avsågs det att man ska formulera budgetförslagen med hänsyn till barnens behov på ett ändamålsenligt sätt i harmoni med den utveckling som pågår på riksnivå. Därför föreligger det ingen orsak för Helsingfors stad att i detta skede börja göra upp egna riktlinjer för budgetering som berör barnens rättigheter.

30.08.2017

Helsingfors stad tillämpade en gemensam serviceklassificering för ekonomiuppföljningen. Klassificeringen byggde på kundtjänster enligt livscykel tanken och gemensamma stödtjänster för hela staden. Det fanns totalt 17 serviceklasser vilka hade som syfte att förse ledningen med information. Service för barn, dvs. affärsverkens och förvaltningarnas kärnservice riktade till barn, var en klass. Trots anvisningarna tillämpades inte klassificeringen tillräckligt i förvaltningen och kunde därför inte utnyttjas. Vid övergången till sektororganisationen avstod man från uppföljningen eftersom barnens tjänster koncentreras i sektororganisationen.

En barnkonsekvensanalys gjord enbart med hänsyn till den ekonomiska vikten ger inte en tillräckligt klar bild av barns och ungas välmående och omständigheter. Faktacentralen har sammanställt en välfärdsberättelse om de unga 2017. Informationsinnehållet i denna grundar sig på statistiska data om barnens välfärd på www.hyvinvointitilastot.fi. Man håller på att bygga upp denna databas som ger en allmän bild av den tillgängliga statistiken som stöd för planering och beslutsfattande kring tjänster för barn. https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisu/pdf/17_04_04_Tyopapereita_4_Hognabba_Ranto.pdf

Helsingfors stad beaktar barnens intresse i beslutsfattandet och i verksamheten på olika sätt.

Vid beslutsfattandet, ur familjernas synpunkt, är det centralt att servicen är tryggad i staden. Familjer har fått hälsouppföljning, stöd och handledning i olika livssituationer via hälsovårdstjänsterna. Dagvårdstjänsterna (dagvård, förskola, klubbverksamhet, eftermiddagsverksamhet och öppen småbarnsfostran i lekparkerna) har också producerats som närservice. Man har kunnat få dagvårdstjänster i olika vårdformer och särskilt stöd har varit tillgängligt enligt behov.

Inom utbildningen har man sett till att utbildnings- och ungdomsgarantin förverkligats och man har sett till att motarbeta marginaliseringen. Förskoleundervisningen har inlemmats i familjens vardag på ett naturligt sätt och familjerna har haft kännedom om de framtida skolarrangemangen i god tid. I den grundläggande utbildningen har man säkerställt ett tryggt och gott nätverk av närskolor och elever med behov av särskilt stöd har beaktats i undervisningen. Eftermiddagsverksamheten har haft en naturlig koppling till skoldagen. Den egna serviceproduktionen har kompletterats med utbildningstjänster ordnade av andra, såsom privata avtalsskolor och statliga skolor. En examen på andra stadiet motverkar marginalisering, förbättrar sysselsättningen och förlänger yrkeskarriären. Man har erbjudit goda alternativ inom gymnasieutbildningen. I Helsingfors har man erbjudit gymnasieutbildning åt minst 60 procent av de unga som slutfört grundskolan.

30.08.2017

Integrationen av invandrarfamiljer har understötts genom förvaltningsöverskridande samarbete inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och i andra stadiets utbildning.

Stadsbibliotekets samarbete med fostrans- och utbildningssektorn förätas 2017 genom projektet Finland 100 Läsäventyret. När det gäller kultur och fritid har det ordnats kulturevenemang och hobbyverksamhet för barn på olika håll i staden, exempelvis "Snadeille artsumpi stadi" där man tillsammans med barnen skapat nya verksamhetsmodeller för kultur och konstfostran. Organisationer och stiftelser som producerar tjänster inom kultur och konst har sporrats, understötts och biståtts. Man har tagit hänsyn till barn och barnfamiljer då man ordnat motions-tjänster. Det finns miljöer som inspirerar till motion och det har funnits chanser att testa olika motionsformer med låg tröskel (t.ex. EasySport och FunAction-verksamhet i Helsingfors). Dessutom har man tillhandahållit motionsplatser i förorterna på skolgårdar och i parker.

Såväl vid byggandet av omgivningen som i lösningarna för kollektivtrafiken har man beaktat hur det är att röra sig tillsammans med barn.

De gemensamma riktlinjerna för socialarbetet, familjearbetet och barnskyddet och kunskaperna om metoderna i olika problemsituationer runt om i staden säkerställs med stöd av de egna kunskaperna och/eller nätverk. Barnens perspektiv har alltid beaktats vid beslutsfattandet: allokeringen av tjänster, ett jämlikt tjänsteutbud och en jämn tjänstekvalitet i de olika stadsdelarna har garanterats. Barn och unga har haft möjlighet att delta och påverka i beslutsfattande och verksamhet som berör dem själva i deras uppväxtmiljö. Man har skapat former för ett representativt deltagande i Helsingfors, t.ex. kundråd, barnparlamentet, ungdomsfullmäktige, ungdomskanalen Krut, KrutExpo och elevkårsverksamhet. Åtgärderna stöder de ungas uppväxt mot ett aktivt medborgarskap.

Helsingfors stadsstyrelse har gett anvisningar åt sektorerna och affärsverken 12.6.2017. I anvisningarna för arbetet på förslaget till budget för 2018 och ekonomiplan 2018–2020 ger man råd åt sektorerna och affärsverken för budget och ekonomiplan. Det är meningen att stadens strategi för 2017–2020 ska godkännas av stadsfullmäktige under hösten 2017 varefter den styr beredningen av budgeten för 2018. I strategin för 2013–2016 ingick de centrala målsättningarna och åtgärderna för barnens välfärd i avsnittet "Utrymme för de unga att höras och lysa". Stadens strategi 2017–2021 är tillgänglig för sektorerna då dessa bereder sina verksamhetsplaner och resultatbudgetar. Nämnderna och direktionerna bör ta strategins målsättningar i beaktande då de senare under hösten 2017 godkänner verksamhetsplan och resultatbudget.

30.08.2017

Det ordnades ett seminarium för stadsfullmäktige i juni 2017, det var fråga om ett strategiseminarium där man bedömde verksamhetsmiljöns nuläge och ändringar inför fullmäktigeperioden 2017–2021 som utgångspunkt för stadsstrategin. Som bas för fullmäktiges strategiska arbete hade man berett analyser i enlighet med kommunallagen. Materialet vid seminariet bestod av en visionskarta, interaktionsrapport, sammanfattning av företagsintervjuer och en omvärldsrapport. Denna rapport innehöll ett rätt stort avsnitt om tjänster riktade till barn och unga.

Utöver det som ovan konstaterats planerar Helsingfors stad ett eget utvecklingsprojekt med syftet att förbättra konsekvensbedömningen i beslutsberedningen. I projektet är det meningen att ta i beaktande effekterna på olika befolkningsgrupper samt dessutom alla övriga väsentliga konsekvenser, såsom de ekonomiska, miljökonsekvenser, effekter på näringsverksamheten samt effekter på hälsa och välmående.

Stadsstyrelsen anser ärendet vara viktigt. Målet är att utreda vilka faktiska effekter budgetanslagen har på de barn som bor i Helsingfors och att med hjälp av uppföljning förbättra anslagens genomslagskraft. Stadsstyrelsen ger i anvisningarna för utarbetandet av budgeten för år 2019 en uppmaning till sektorerna om barnkonsekvensanalys och uppmanar dem att utveckla och pröva modeller för att identifiera och beakta hur barnen påverkas av besluten.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tero Niininen, specialplanerare, telefon: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi
Katja Rimpilä, specialplanerare, telefon
katja.rimpila(a)hel.fi
Mari Rajantie, specialplanerare, telefon: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.08.2017 § 747

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

30.08.2017

Ärende/12

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Osku Pajamäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tomi Sevander:

Lisätään esittelijän perusteluihin seuraava kappale:

Kaupunginhallitus pitää asiaa tärkeänä. Tavoitteena on selvittää, mitkä ovat talousarvion määrärahojen tosiasialliset vaikutukset Helsingissä asuviin lapsiin ja seurannan avulla parantaa määrärahojen vaikuttavuutta. Kaupunginhallitus sisällyttää vuoden 2019 budjetin laadintaohjeisiin toimialoille suunnatun kehotuksen lapsivaikutusten arvioinnista.

Kannattaja: Otso Kivekäs

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs:

Lisätään Tomi Sevanderin ehdotuksen loppuun seuraava lause:

[...] ja kehottaa toimialoja kehittämään ja kokeilemaan malleja tunnistaa ja huomioida päätösten vaikutukset lapsiin.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tomi Sevanderin ja Otso Kivekkään vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

14.08.2017 Pöydälle

07.09.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi
Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin
Katja.Rimpila(a)hel.fi
Mari Rajantie, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi

30.08.2017

Ärende/12

Stadsfullmäktige 23.09.2015 § 228

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet för ny beredning.

Behandling

23.09.2015 Återremitterades

Efter att diskussion hade förts i ärendet, konstaterade ordföranden att det under diskussionen hade framställts ett understött förslag, vars godkännande hade inneburit att behandlingen av ärendet avbryts. Ordföranden uppmanade därför de följande talarna att inskränka sina yttranden till frågan om återremiss av ärendet till stadsstyrelsen.

Efter att ha förklarat diskussionen om återremiss avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Pentti Arajärvi understödd av ledamoten Ville Jalovaara under diskussionen hade föreslagit att stadsfullmäktige skulle besluta återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning så att stadsfullmäktige förutsätter en plan för hur barnens behov med tanke på verkställandet av barnets intressen beaktas i stadens nämnders och stadsstyrelsens förslag till budget så att Helsingfors blir landets barnvänligaste kommun och att stadens framgång kan säkras också på detta vis.

Redogörelsen befanns vara riktig.

3 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som vill fortsätta behandlingen av ärendet röstar ja; vinner nej, har ledamoten Pentti Arajärvis förslag om återremiss godkänts.

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning så att stadsfullmäktige förutsätter en plan för hur barnens behov med tanke på verkställandet av barnets intressen beaktas i stadens nämnders och stadsstyrelsens förslag till budget så att Helsingfors blir landets barnvänligaste kommun och att stadens framgång kan säkras också på detta vis.

Ja-röster: 39

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti,

30.08.2017

Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Parkarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Nej-röster: 40

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakkanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Tomi Sevander, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Blanka: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Tuulikki Vuorinen

Frånvarande: 1

Jan Vapaavuori

Ledamoten Outi Alanko-Kahiluoto meddelade att hennes avsikt hade varit att rösta nej.

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Rajantie, specialplanerare, telefon: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 28.05.2015 § 61

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

30.08.2017

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että lapsivaikutusten arviointi pelkästään taloudellisten panostusten näkökulmasta ei anna riittävää kuvaa lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja olosuhteista. Oleellista on saada lapsilta ja nuorilta kokemustietoa sekä arvioida lasten ja nuorten todellisia mahdollisuuksia. Lasten ja nuorten hyvinvointia ja olosuhteita seurataan jo tällä hetkellä monella eri tavalla.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016 sisältyy Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2013-2016. Toimeenpanosuunnitelma sisältää monihallinnolliset kehittämiskohteet, lisäksi hallintokunnat toteuttavat strategiaohjelmaan tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Toimeenpanosuunnitelman ohjauksesta ja seurannasta vastaa monitasoinen LASU-organisaatio.

Yli 15-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten tilannetta seuraa sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan puheenjohtama Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto. Nuorisolaki edellyttää, että kunnassa toimii tällainen verkosto. Nuorisolain 7a §:n mukaan nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi; edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus, suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi sekä edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Nuorten hyvinvointikertomus julkaistiin 21.11.2014. Se muodostuu nuorten hyvinvointia kuvaavasta tietokannasta sekä Hyvinvointikertomusverkkosivustosta, joka sisältää indikaattoritietoa, tutkimustietoa, kokemustietoa sekä mahdollisuuden blogien kirjoittamiseen. Kehittämistyössä panostetaan laajasti tiedon tulkintaan, ymmärtämiseen ja käyttöönottoon. Kertyneestä tiedosta tuotetaan vuosittain päätöksenteon ja palvelukehityksen tueksi kooste.

Nuorten hyvinvointikertomuksen teemat kehitettiin Amartya Senin ja Martha Nussbaumin toimintamahdollisuusteorian pohjalta. Hyvinvoinnin osa-alueet ovat elämä ja terveys, itsensä kehittäminen, tulevaisuuden hallinta, turvallisuus, tunteet ja vuorovaikutus, aktiivinen kansalaisuus, yhdenvertaisuus sekä luonto ja kestävä kehitys. Tavoitteena on, että nuorten ohjaus- ja palveluverkosto tekee tuotetun tiedon perusteella vuosittain päätöksentekoa varten nostoja ja toimenpide-ehdotuksia.

Nuorisoasiainkeskus on lisännyt viime vuosina tiedontuotantoa nuorten tilanteesta. Viraston noin 400 työntekijästä 353 käytti yhden työpäivän

30.08.2017

vuonna 2014 siihen, että he haastattelivat nuoria Helsingin julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Kun helsinkiläisiltä nuorilta (N=1012) kysyttiin, mitä asioita he pitävät tärkeinä omassa asuinympäristössään, nostivat he esille seuraavat teemat: oman alueen viihtyisyys, luonto, toimiva joukkoliikenne ja oman alueensa suunnitteluun vaikuttaminen. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnasta pääosa suuntautuu alle 18 -vuotiaisiin. Kun nuorisoasiainkeskus asettaa tavoitteita, niillä on aina lapsivaikutuksia, jos lapset määritellään alle 18 -vuotiaiksi.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että lapsivaikutusten arviointia olisi tarkoituksenmukaista kehittää nykyisten rakenteiden yhteydessä. Luontevimmin se kytkeytyisi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman yhteyteen.

12.05.2015 Pöydälle

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Pekka Sihvonen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 26.05.2015 § 90

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetusviraston määrärahoista suurin osa eli noin 95 % kohdentuu aloitetta koskeviin lasten ja alle 18-vuotiaiden nuorten palveluihin. Opetusviraston tuottamia palveluja ovat

- ruotsinkielinen päivähoito
- suomen- ja ruotsinkielinen esi- ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta
- suomen- ja ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus sekä
- ammatillinen koulutus

Lisäksi opetustoimen määrärahoista maksetaan erilaisia lainsäädäntöön ja sopimuksiin perustuvia korvauksia ja avustuksia muille koulutuksen, ruotsinkielisen päivähoiton ja iltapäivätoiminnan järjestäjille sekä järjestetään suomi toisena kielenä kursseja helsinkiläisille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville maahanmuuttajille.

Edellä mainituista palveluista ja menoista ruotsinkielinen päivähoito sekä suomen- ja ruotsinkielinen esi- ja perusopetus ovat kokonaisuudes-

30.08.2017

Ärende/12

saan alle 18-vuotiaisiin kohdentuvia palveluja. Myös ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen asiakkaat ovat pääosin alle 18-vuotiaita. Avustukset ja korvaukset kohdentuvat lähes kokonaan alle 18-vuotiaiden palveluihin. Yli 18-vuotiaille suunnattuja palveluja ovat lähinnä aikuislukioiden palvelut, ammatillisen koulutuksen sisällä näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon valmistava koulutus ja suurin osa oppisopimuskoulutusta sekä edellä mainitut suomi toisena kielenä kurssit helsinkiläisille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville maahanmuuttajille.

Opetusviraston opetuslautakunnalle vuosittain valmistelemissa talousarvioehdotuksen tarkemmissa perusteluissa sekä tulosbudjeteissa määrärahat ja tavoitteet on jo kohdennettu eritellysti em. palveluihin. Resurssien kohdentamisen vaikuttavuutta on näin ollen mahdollista arvioida tavoitteiden toteutumisen avulla. Viraston asiakkaiden ikäprofiilista johtuen opetusviraston talousarvioehdotuksen yhteydessä tehtävä terveysvaikutusten arviointi on myös pitkälti aloitteessa esitettyä lapsivaikutusten arviointia.

Edellä mainituissa asiakirjoissa ja tilinpäätöksissä toisen asteen koulutusta ei tällä hetkellä eritellä nuorten ja aikuisten palveluihin. Erittely pystytään kuitenkin tarvittaessa tekemään kaupungin palveluluokituksella ja opetusviraston nykyisellä suunnittelu- ja seurantajärjestelmällä.

Käsittely

26.05.2015 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 26.05.2015 § 86

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Lausunto

30.08.2017

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Helsingin Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta lapsiin kohdistuvien voimavarojen riittävyyden arvioimisesta:

Varhaiskasvatuslautakunta katsoo, että lasten ja nuorten hyvinvointia ja olosuhteita seurataan monella eri tavalla.

Varhaiskasvatus perustuu yhdenvertaisuuteen ja lasten kasvun ja kehityksen tukemiseen. Toiminnan keskiössä ja vahvasti osallisena on lapsi, joka leikkii, liikkuu, taiteilee ja tutkii luovassa ja hyvinvointia edistävissä oppimisympäristössä.

Varhaiskasvatuspalvelut päivähoito, esiopetus, kerhotoiminta, koulu- ja laisten iltapäivätoiminta leikkipuistoissa ja leikkipuistojen avoimet varhaiskasvatuspalvelut lapsiperheille ovat lähipalvelua ja vaikuttavat ratkaisevalla tavalla palvelujen piirissä olevien lasten ja heidän perheidensä hyvinvointiin ja tätä kautta terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen.

Yhtenä toiminnan tavoitteena on lasten ulkoilun, liikkumisen, ravinnon ja levon tasapaino. Terveys- ja hyvinvointivaikutuksia edistetään yhdessä lasten vanhempien kanssa huolehtimalla, että lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä.

Kunnallisessa päivähoitossa olevista 4-vuotiaista lapsista on tehty vuodesta 2012 lukien varhaiskasvatuksen arvio lapsen hyvinvoinnista, kasvusta ja kehityksestä neuvolan laajennettuun 4-vuotistarkastukseen liittyen. Hyve 4 -mallin mukainen poikkihallinnollinen systemaattinen toimintatapa lisää mahdollisuuksia järjestää lapselle tarvittava tuki peruspalveluissa ja estää ongelmien vaikeutuminen ennen kouluikää. 4-vuotiaiden lasten laajennetun terveystarkastuksen varhaiskasvatuksen osuus, sisältäen lasten haastattelun, auttaa löytämään varhain tuen tarpeessa olevat lapset ja kohdentamaan tätä varten tarvittavat tukitoimenpiteet.

Varhaiskasvatusvirasto tekee tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveysviraston ja opetusviraston kanssa lasten hyvinvoinnin ja sujuvan oppimispolun turvaamiseksi. Yhteiset prosessit arvioidaan vuosittain ja niitä kehitetään johdon tasolla ja paikallisten toimijoiden yhteisissä tapaamisissa.

Elokuussa 2015 esiopetus muuttuu velvoittavaksi. Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Varhaiskasvatusviraston ja opetusviraston laatiman kasvun ja oppimisen polku -yhteistyömallin avulla turvataan kaikille lapsille hyvä koulun aloitus ja löydetään tukea tarvitsevalle lapselle oikea koulupaikka. Lapsen kannalta kasvu ja oppiminen voivat jatkua näin turvallisena.

Leikkipuistot antavat oman panoksensa perheiden valmennukseen toteuttamalla vauvaperhetoimintaa ja tekemällä yhteistyötä neuvolan kanssa. Kevään 2015 aikana on avattu www.perheentuki.fi -sivusto, jossa varhaiskasvatusvirasto on mukana vauvaperhetoiminnan osalta.

Maahanmuuttajaperheiden kotouttamista toteutetaan monihallintokuntaisena yhteistyönä järjestämällä leikkipuistoissa kotona lastaan hoitavien pienten lasten vanhemmille lastenhoitoa sinä aikana, kun vanhemmat osallistuvat suomenkielen koulutukseen. Vuoden 2014 aikana opetusryhmiä oli 13, joissa opiskelijoita oli 8–15/ryhmä. Lastenhoitoa järjestettiin vuosina 2014–2015 kahdessa perhetalossa (Sahrami ja Naapuri) ja kuudessa leikkipuistossa (Lehdokki, Kannelmäki, Traktori, Myllynsiipi, Tuorinniemi ja Mustakivi).

Lapsen tukemiseen varhaiskasvatusvirastossa on palkattu 372 henkilöä erityistä tukea tarvitsevia lapsia varten.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten kielen ja identiteetin kehitystä tukemaan on hoito- ja kasvatushenkilökunnan lisäksi resurssina 14 suomi toisena kielenä lastentarhanopettajaa. He toimivat lapsiryhmissä mallintajina, perehdyttävät ja tukevat lasten kanssa päivittäin toimivaa henkilökuntaa lasten identiteettiä tukevien ja kielitaitoa kehittävien toimintamallien käytössä.

Edellä mainittujen resurssien lisäksi varhaiskasvatuksessa on osana kaupungin talousarviota käytössä ns. positiivisen diskriminaation määräraha yhteensä 0,85 milj. euroa. Tavoitteena on edistää lasten hyvinvointia alueilla, joilla indikaattoreiden mukaan on keskimääräistä enemmän syrjäytymisen riskitekijöitä. Rahoituksen avulla on vahvistettu päiväkotij- ja leikkipuistotoiminnassa lasten kanssa työskentelevää henkilökuntaresurssia. Hoito- ja kasvatushenkilöstön määrää on lisätty (19 lisävakanssia, joista kolme erityislastentarhanopettajaa). Henkilöstön koulutustasovaatimuksen noston kautta (30 vakanssia) on painotettu osaamista pedagogisesti ohjattuun toimintaan lasten kanssa sekä kasvatuskumppanuuteen vanhempien kanssa.

Varhaiskasvatusviraston positiivisen diskriminaation määrärahaa ("PD-raha") ei ole nostettu vuoden 2012 jälkeen, vaikka lasten määrä on samaan aikaan kasvanut. Viraston toimintamenoista PD-raha on vain 0,2 %, kun opetusvirastossa se on 0,6 %. Varhaiskasvatuslautakunta esittää varhaiskasvatusviraston talousarvioesityksessä, että kaupunginhallitus lisäisi viraston toimintamenoihin PD-rahamen korotuksen 150

000 euroa, ja tekisi linjauksen, että tulevaisuudessa PD-raha kasvaisi hoidettavien lapsien lukumäärän kasvaessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016 sisältyy Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016. Toimeenpanosuunnitelma sisältää monihallinnolliset kehittämiskohteet, lisäksi hallintokunnat toteuttavat strategiaohjelmaan tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Toimeenpanosuunnitelman ohjauksesta ja seurannasta vastaa monitasoinen LASU-organisaatio. Varhaiskasvatusvirasto osallistuu omalta osaltaan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden toteuttamiseen ja hyvinvointitiedon raportointiin. Varhaiskasvatusvirasto on mukana syksyllä käynnistyvässä kaupunkitasoisessa hyvinvointiraportoinnin koordinaatioverkostossa.

Helsingin kaupungilla on kaupunkiyhteinen palveluluokitus. Sen tarkoituksena on saada kaupunkikokonaisuuden yhteisten prosessien kustannukset selville, joka koostuu kaupunkiyhteisistä tukipalveluista sekä pääasiassa elinkaariajattelun mukaisista asiakaspalveluista. Palveluluokkia on yhteensä 17 ja niiden tarkoituksena on kerätä ylätason taloustietoa. Yksi palveluluokka on lasten palvelut. Tähän palveluun kohdistetaan virastojen ja liikelaitosten ydinpalvelut, jotka kohdistuvat lapsiin. Viitteellinen ikäryhmä on 0–12 vuotta, mutta jokainen virasto ja liikelaitos soveltaa tätä omien palveluidensa ja erityislainsäädäntöönsä mukaisesti. Lasten palveluita ovat esimerkiksi juuri päivähoito. Nuorten palveluiden ikäryhmä on 13–19 vuotta. Nuorten palveluihin kuuluu esimerkiksi perusopetus ja nuorisotoimi.

Varhaiskasvatusvirasto seuraa ja arvioi omien palveluiden talouden ja toiminnan lukuja tarkasti muun muassa palvelukohtaisten yksikköhintojen kehitystä.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että lasten hyvinvointitietoa kootaan ja lapsivaikutuksia arvioidaan osana Helsingin talousarviovalmistelua ja tilinpäätöstä.

Käsittely

26.05.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jani Moliis: Korvataan s. 3 toinen kappale: "Varhaiskasvatusviraston positiivisen diskriminaation määrärahaa ("PD-raha") ei ole nostettu vuoden 2012 jälkeen, vaikka lasten määrä on samaan aikaan kasvanut. Viraston toimintamenoista PD-raha on vain 0,2 %, kun opetusvirastossa se on 0,6 %. Varhaiskasvatuslautakunta esittää varhaiskasvatusviraston talousarvioesityksessä, että kaupunginhallitus lisäisi viraston toimintamenoihin PD-rahamenon tasokorotuksen 150 000 euroa, ja tekisi lin-

30.08.2017

jauksen, että tulevaisuudessa PD-raha kasvaisi hoidettavien lapsien lukumäärän kasvaessa."

Kannattajat: Terhi Mäki

Varhaiskasvatuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jani Moliisin tekemän vastaehdotuksen.

19.05.2015 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42 550
nina.onufriew(a)hel.fi
Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 29379
juha.kesanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.05.2015 § 168

HEL 2015-003158 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä palvelujärjestelmän seurantaan on Helsingissä olemassa oma jo vakiintunut rakenteensa. Lastensuojelulaki (12 §) velvoittaa kuntia laatimaan suunnitelman lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016 sisältyy Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan. Lastensuojelulain 12 §:n edellyttämät tiedot lasten ja nuorten hyvinvoinnista, lastensuojelun tarpeesta sekä palveluista sisältyvät valtuustokausittain laadittavaan Helsingin tila ja kehitys raporttiin. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimeenpanosuunnitelma sisältää keskeiset monihallinnolliset kehittämistoimenpiteet. Sen lisäksi hallintokunnat toteuttavat strategiaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Toimeenpanosuunnitelmaa ohjataan ja seurataan Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin johtamisrakenteissa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan myös kaupungin strategiaohjelman seurantaan.

Yli 15-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia ja palvelujen järjestämistä seuraa ja ohjaa lakisääteinen Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto. Nuorisolaki 7a §:n mukaan nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on mm. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista

sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi, edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus. Nuorten hyvinvointikertomus julkaistiin 21.11.2014. Se muodostuu nuorten hyvinvointia kuvaavasta tietokannasta sekä Hyvinvointikertomus-verkkosivustosta, joka sisältää tilastoja, tutkimustietoa sekä kokemustietoa. Kertyneestä tiedosta tuotetaan vuosittain päätöksenteon ja palvelukehityksen tueksi kooste.

Terveystieteiden lain 11 §:n mukaan kunnan on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu myös kaupungin strategisiin linjauksiin. Sosiaali- ja terveysvirastossa on luotu terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointimalli, jonka päivitetyn version kaupunginjohtaja on hyväksynyt 2.4.2014. Arviointiohjetta on uudistettu siten, että hyvinvoinnin käsite on terveyskäsitteen rinnalla aiempaa vahvemmin. Lisäksi ohjeeseen on lisätty maininta herkkiin väestöryhmiin, kuten lapsiin kohdistuvien vaikutusten huomioon ottamisesta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nykyisillä toimintatavoilla on mahdollista saada riittävä näkemys lapsiin ja nuoriin kohdistuvan toiminnan resursoinnissa tapahtuvista muutoksista ja terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kyetään arvioimaan riittävästi."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi